

N:o 165.

Herrar **A. F. Vennersten** och **C. H. P. af Burén**, om afslag å Kungl. Maj:ts proposition angående en mellan Sverige och Tyska riket afslutad handels- och sjöfartstraktat m. m.

I anledning af Kungl. Maj:ts den 8 i denna månad utfärdade nådiga proposition angående en mellan Sverige och Tyska riket afslutad handels- och sjöfartstraktat m. m. få vi härmed afgifva följande motion.

Såsom länge varit känt och jämväl den kungl. propositionen vitsordar, hafva de förhandlingar, som ledt till den nu föreliggande traktaten, varit förenade med utomordentliga svårigheter. Förklaringen härtill finner man först och främst uti de förhandlande parternas helt olika ställning i handelspolitiskt hänseende. Å ena sidan har Tyskland haft sin modernt uppställda, under intimt samarbete med landets näringsidkare tillkomna tulltariff med dess omsorgsfullt genomförda varuspecificering och väl afvägda, höga differentialtullar med delvis rent prohibitivt syfte. Å andra sidan har Sverige haft sin föråldrade tulltaxa med dess ytterligt ofullkomliga varuuppdelning och jämväl i andra afseenden otidsenliga bestämmelser samt utan någon motsvarighet till de tyska »kamptullarne». Anmärkta förhållanden hafva ock haft till följd, att Kungl. Maj:t ansett traktat icke böra antagas för den längre tid, som till en början afsågs, utan inskränkt traktatens giltighet till den jämförelsevis korta perioden af 4 1/2 år, i ändamål att under tiden Sverige måtte hinna genomföra den grundliga revision af tulltaxan, som numera allmänt erkännes vara nödvändig, och hvartill, enligt hvad den kungl. propositionen låter förstå, kan emotses regeringens initiativ.

Emellertid har man härigenom frångått det tillvägagångssätt, som måste betecknas såsom det enda riktiga, då dess användning icke är alldeles uteslutet, nämligen att först revidera tulltaxan och därefter inlåta sig på traktatpolitik. Man har utgått från den förutsättningen, att den korta giltighetstiden skall göra de olägenheter, som traktaten medför, mindre kännbara. Men härutinnan har man i viktiga afseenden utan tvifvel miss-tagit sig.

De tyska producenterna inom de synnerligen viktiga industrigrenar, där vår handlingsfrihet i fråga om våra tullsatser skall bindas, komma att med stöd af denna af dem i hög grad eftersträfvande *stabilitet* noga in-rätta sig för den svenska marknaden eller, där sådant redan under nuvarande förhållanden ägt rum, ytterligare konsolidera sin ställning. Det är för Tyskland med dess synnerligen starka tullskydd och högt utvecklade industri lätt nog att meddelst sitt produktionsöfverskott, hvilket med stor elasticitet tränger sig öfver gränserna, tillbakahålla utvecklingen i ett annat land, som ej nått samma ståndpunkt, och där effektivt motstånd icke möter. Detta förhållande är för den svenska industrien desto farligare, som denna just för närvarande befinner sig i en genombrottsperiod, i det att en allmän sträfvan gör sig gällande att för tillfredsställande af den allmänna konsumtionens kraf på allt bättre varor skrida till allt högre förädling. Den skada, som svensk industri uti nu anmärkta afseende kan tillfogas äfven under en jämförelsevis kort tidsperiod, torde blifva mycket svår att bota. Enligt hvad känt är, hafva också representanter för vissa industrigrenar, beträffande hvilka tullsatser blifvit bundna, under traktatförhandlingarne på det mest energiska sätt protesterat mot att bindning ägde rum, äfven för en kortare tidsperiod. För öfrigt må anmärkas, hurusom det ingalunda är uteslutet, att åtminstone de viktigaste bristerna i vår tulltaxa varda undanröjda på vida kortare tid än 4 1/2 år. Vår nuvarande handlingskraftiga regering har visat sig mäktig större uppgifter än så. Därtill kommer, att vi hafva flera väl utarbetade utländska förebilder till vår ledning.

Vidare vilja vi påpeka, hurusom Sveriges ställning vid traktattidens slut, låt vara att Sverige då möter med en reviderad och modern tulltaxa, i annat afseende blir väsentligt svårare än den nu är. Nu kan Sverige gentemot från Tysklands sida framställda orimliga fordringar åberopa sin traktatsenliga ställning såsom mest gynnad nation, en ställning, som Sverige är tillförsäkradt att bibehålla tills ett år förflutit efter uppsägning, hvilken ännu icke ägt rum. I händelse traktaten af Riksdagen godkännes,

måste rätt snart underhandlingar inledas för ordnande af förhållandena efter traktattidens slut, och det är då Tyskland, som i fråga om traktatens förnyande på för detta land lika förmånliga villkor kan ställa sig på det beståendes grund. Det kommer till äfventyrs att inträffa, att Sverige på grund af omständigheternas makt då icke *kan*, då icke *vågar* afbryta det en gång inledda traktatförhållandet och fullt tillvarataga sina intressen, allra helst om Sverige, såsom ifrågasatt är, då för en lång tid framåt bundit sina händer i fråga om exporttull å järnmalm.

Äfven om man i likhet med oss anser de uppoffringar, som enligt traktaten skulle göras från svensk sida, vara alltför stora i förhållande till de fördelar, som komma att vinnas, och hvilka uteslutande komme vissa exportindustrier till del, så följer däraf ingalunda, att man därmed måste prygifva sistnämnda industriens intressen. Vi för vår del vilja antaga, att Tyskland icke skall rikta direkta angrepp mot Sveriges nuvarande position. Dels förfogar Sverige öfver för Tysklands produktion nödvändiga råämnen, som tyskarna säkerligen icke vilja afsäga sig, och dels spelar den svenska marknaden för vissa viktiga tyska industrigrenar en betydande roll, och det är för Tyskland synnerligen angeläget att med all makt söka bibehålla och utvidga sin export af helfabrikat till Sverige.

På grund af hvad här ofvan anförts, tillåta vi oss att vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville afslå Kungl. Maj:ts nådiga proposition angående en mellan Sverige och Tyska riket afslutad handels- och sjöfartstraktat m. m.

Stockholm den 12 maj 1906.

Carl af Burén.

Axel Vennersten.